

Ziņas

AKKA/LAA
datorprogramma
AVIS
guvusi atzinību
starptautiskā
seminārā

12. lpp.

Kādi būs
nodokļi
autoratlīdzībai
2018. gadā

14. lpp.

Autortiesību
mantošana

16. lpp.

Publiskā
patapinājuma
sadale
par darbu
izsniegumiem
bibliotēkās

18. lpp.

AUTORTIESĪBU

a
b
b

BEZGALĪBAS

BALVA

2017

Autortiesību bezgalības balva 2017

2017. gada 4. decembrī autoru biedrība AKKA/LAA jau 19. reizi pasniedza Autortiesību bezgalības balvas (ABB). Kopš 1999. gada šo balvu ik gadu saņem autori, kuru darbi iepriekšējā gadā izmantoti visvairāk un visdažādākajos veidos – publiski izpildīti, pārraidīti TV, radio, publicēti, reproducēti mehāniskajā ierakstā, iekļauti kinofilmās, teātra izrādēs u.c. Balvu nevis piespiež žūrija, bet nodrošina autordarbu izmantojuma datorizēta uzskaitē.

Nākdamas no bezgalības, balvas nokļuva pie saviem īpašniekiem uz Dailes teātra Mazās zāles skatuves; sarīkojuma scenārija autors bija Vents Vīnbergs, režisors – Gundars Silakaktiņš, laureātu video vizītkartes veidoja Elīna Bandēna.

Vairāk par ABB skat.
<http://bit.do/autortiesibu-bezgalibas-balva>

Ziņas

Gadumijas domas

Kā allaž, ap Ziemassvētkiem pats darbīgākais laiks: jāuzraksta, jāiestudē, jāpabeidz, jāiesniedz, jāapsveic, jāpiedalās un vēl daudz citu „jā-”, kas tomēr šajā paaugstinātas aktivitātes mēnesī uztverami kā regulāri, tātad tradicionāli un līdz ar to sniedz zināmu stabilitātes sajūtu.

Radošu Jauno gadu!

AKKA/LAA

L A T V I J A S A U T O R U
B I E D R Ī B A

Mainīgo laika, nodokļu un starptautisko attiecību prognožu apstākļos tāda pastāvība iedveš uzticību un darbojas pat nomierinoši. Tāpat kā sniegs, kura līdz pašiem Ziemassvētkiem nav un kas laiku pa laikam uzsnieg, lai tūlīt pat nokustu...

Zināmas pārmaiņas nav gājušas secen Latvijas autoriem. Jau kopš aizpērnā gada Kultūras ministrijas paspārnē darbojās darba grupa, lai saskaņotu Eiropas direktīvas ar Latvijas likumdošanu, un beidzot 2017. gada maijā tika pieņemts jauns – Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma – likums un atbalstīti grozījumi Autortiesību likumā. Jau tagad AKKA/LAA biedri ir izjutuši, ka nāksies satikties kopsapulcēs daudz biežāk – vismaz reizi gadā. Un nāksies pašiem iedziļināties vairākos jautājumos, kas līdz šim

bijuši padomes ziņā, jo nu ir ievērojami paplašināts kopsapulces pilnvaru apjoms. Tāda nu ir demokrātiskas sabiedrības priekšrocība – pašiem vairāk piedalīties lemtāšanas lietās.

Pateicoties likumu maiņām, AKKA/LAA 2017. gadā pārvēlēja savu galveno lēmēj institūciju – autoru padomi. Atjaunotā sastāvā padome ir noskaņota radoši darboties un turpināt veidot biedrību tādu, lai ir prieks un gandarījums autoriem pašiem un lai ir cieņa un atbalsts arī no sabiedrības puses.

Vēl viens ar radošo darbību saistīts likums – Radošo personu statusa un profesionālo radošo organizāciju likums – tika pieņemts decembrī.

Šis likums autoriem bija sengaidīts, jo tā mērķis ir „veicināt profesionālās mākslinieciskās un zinātniskās jaunrades attīstību un nostiprināšanu, nosakot radošo personu un profesionālo radošo organizāciju statusu un atbalsta pasākumus”. Visvairāk šī likuma iedarbību sajūtīs autori, kam radošā darbība paņem visu laiku un kam tās augļi ir galvenais iztikas nodrošinājums.

Mainīgo likumu, tehnoloģisko pārmaiņu un kultūras dzīves pacēlumu un kritumu virpulī mūsu autoru biedrība AKKA/LAA ir turpinājusi darboties kā vienmēr – uztverdama jauno, bet saglabādama to, kas ir atzīts par labu esam. Jau ceturto gadu pavasarī Autoru dienās tika piešķirta Autora balva par augstvērtīgu un pārsteidzošu veikumu, kas publicēts iepriekšējā gadā. 2017. gadā ar to apbalvoti režisors Vladislavs Nastavševs, kinorežisore un scenāriste Ieva Ozoliņa un mākslinieks Gints Gabrāns. Jau trešo gadu martā un septembrī tika piešķirtas stipendijas jaunu darbu radīšanai, šogad tās saņēma 46 autori. Saņēma un izteica prieku par lielisku, ne pārlieku formalizētu stimulu jaunu darbu radīšanai. Jau deviņpadsmito reizi tika piešķirta Autortiesību bezgalības balva, to saņēma 20 autori, kuru darbi iepriekšējā gadā izmantoti visvairāk un visdažādākajos veidos – publiski izpildīti, pārraidīti TV, radio, publicēti, reproducēti mehāniskajā ierakstā, kinofilmās, teātra izrādēs u.c. Tā kā šo balvu nodrošina autordarbu daudzveidīgā izmantojuma datorizēta uzskaitē, jāsecina – šādas balvas pastāvēšana liecina, ka sabiedrībai radošais darbs ir aktuāls, tas ir vajadzīgs vēl un vēl, visdažādākajās formās. Droši vien, ka radošo darbu izmantošanas intensitāti un daudzveidību varētu apvienot „bezgalības indeksā”, un šādu indeksu varētu ieteikt politiķiem, ierēdņiem un citiem profesionāļiem kā sabiedrības garīgās veselības un attīstības potenciāla rādītāju.

Tāču visas mūsu biedrības bezgalības var reducēt uz individuālu, neatkarīgu autoru, kas, neskatoties ne uz ko, radīs savu garabērnu un ļaus tam ieraudzīt dienasgaismu. Un tad gribas vēlēties, lai pie mums viss ir tik droši, stabili un likumīgi sakārtots, ka šis garabērns būs gaidīts sabiedrībā un nesis prieku un pelnītos augļus savam radītājam.

Ziņas

Ziņas

Jānis Jonevs
tikko ieskatījies
portālā,
kas romānu
„Jelgava ‘94”
ved uz
bezgalību

„Trejdeviņus
ziedus plūcu” –
dejas un mūzikas
mūžīgo tandēmu
pārstāv
horeogrāfe
Sandra Kaurenena
un „Ilgu” Ilga
Reizniece

BEZGALĪBAS

AUTORTIESĪBU

a
b
b

BALVA

Tikpat saliedēta
dzejas un mūzikas
kopskaņa –
starmešu gaismā
dziesmas
„Veltījums” autori:
Māra Zālite un
Mārtiņš Brauns

Rakstniece
Inga Ābele
izmanto iespēju
ielūkoties sava
„Klūgu mūka”
spožajās gaitās
Visuma plašumos

2017

Artura Maskata
fokstrotu no
izrādes „Ideāls
zaglis” efektīgi
nozadzis
Mārtiņa Zilberta
kamerģmūzikas trio

Arvien siltāk,
arvien spožāk
„Veltījumu”
publikai sniedz
Mārtiņš Brauns
un
Zane Gudrā

Ziņas

Kaspars Ansonam un Aminatai Savadogo neba pirmo reizi izdodas lieliski sastrādāties. Šoreiz kopus darbs un kopus prieks ir dziesma „Heartbeat”

Ziņas

Nopelniem bagātā „Limuzīna Jāņu nakts krāsā” scenārija autorei Mārai Svīrei, režisoram Jānim Streičam un māksliniekam Vasilijam Masam bijīgi tuvojas bezgalības sūtni Arta Robežnieka un Olgas Dreģes izskatā

Arturs Maskats zina, ka it īpaši teātrim rakstītai mūzikai durvis uz pasauli ir plaši vaļā

„Galvenais ir darbs, nevis balvas. Tām īstā vieta aizkadrā,” spriež laureāts – fotomākslinieks Gvido Kajons

Autortiesību bezgalības balva latviešu glezniecības granddāmai – māksliniecei Džemmai Skulmei

Vēl viens tandēms – ne vien kolēģi radošajā darbā, bet arī dēls ar tēvu: dziesmas „You” autors Kristis un aranžētājs Valdis. Abi – Indrišonoki

Luga „Dāvana tantei” prieku sagādājusi gan aktieriem virknē Latvijas amatierteātru, gan viņu publikai. Tagad to vainago balva pašai autorei – Ritai Missūnei

„Knīpas un knauķi” un piparkūkas danco ap dzejnieku Uldi Ausekli un komponistu Jāni Ķirsi

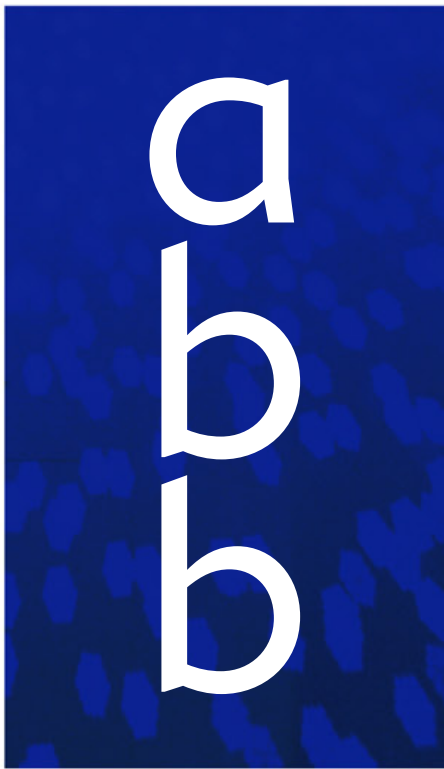
Matīss Čudars + ģitāra = lielais orķestris. Skan viņa paša kompozīcija „The Dancer”

Autortiesību bezgalības balva 2017

Rakstnieks Jānis Jonevs – par romānu „Jelgava ‘94’:

romāna fragments tika nolasīts Prozas lasījumos 2012 un publicēts žurnālā „Latvju Teksti”. 2013. gada sākumā apgāds „Mansards” romānu izdeva grāmatā, tas pieejams arī elektroniskā versijā. 2015. gada 5. decembrī iestudēts Jelgavas Jaunajā teātrī (Riharda Svjatska dramatisējums). Sākot ar 2016. gadu, nākuši klajā romāna tulkojumi: Nikolā Ozano (*Nicolas Auzanneau*) franču tulkojumā grāmatu ar nosaukumu „*Metal*” izdevusi Francijas izdevniecība „*Gaia Editions*”, Snorres Karkonena-Svensona norvēģiski tulkoto grāmatu ar nosaukumu „*Fordømte ‘94*” izdeva Norvēģijas izdevniecība „*Bokbyen Forlag*”, slovēņu valodā romānu ar nosaukumu „*Metalci ‘94*” 2016. gadā izdeva Slovēnijas izdevniecība „*Miš*” (tulkojis J.L. Maļežičs/*Jedrť Lapuh Maležič*), igauņu valodā romānu ar oriģinālo nosaukumu 2017. gadā izdeva izdevniecība „*Randvelt*” (tulkojis Miks Grinss/*Mikk Grins*). Patlaban romāns tiek tulkots angļu, krievu, bulgāru, horvātu un poļu valodā. 2017. gadā sācies darbs pie režisora Jāņa Ābeles filmas pēc romāna motīviem.

Fotogrāfs Gvido Kajons – par fotogrāfijas „Apavu veikala skatlogs”

demonstrēšanu uz ekrāna Mihaila Čehova Rīgas Krievu teātra izrādē „Neatkarības bērni”;

par fotogrāfijas no sērijas „Tēma 001”

reproducēšanu Helēnas Demakovas grāmatā „Lielāks miers, mazāks miers”; par fotogrāfiju demonstrēšanu LTV un retranslēšanu Nīderlandes, Francijas un Vācijas televīzijā.

Komponists Mārtiņš Brauns un dzejniece Māra Zāļīte – par dziesmu „Veltījums”,

kas skanējusi televīzijā, sabiedriskajos komerciālajos radiokanālos un publiskā izpildījumā – koncertos ne vien Latvijā, bet arī Vācijā.

Rakstniece Inga Ābele – par romānu „Klūgu mūks”,

kas izdots grāmatas formātā 2014. gadā („Dienas Grāmata”), pieejams arī e-grāmatas versijā. 2017. gadā darbs tulkots lietuviešu valodā (Edmunds Untulis), iestudēts 19 lasījumos, kas skanējuši Latgales Radio, 2017. gada rudenī romāna „Klūgu mūks” radiolasījumi sāka skanēt arī Latvijas Radio 1. Tāpat izdots arī radiolasījumu audio ieraksts, kas dāvināms Latvijas bibliotēkām, skolām, Latvijas Neredzīgo biedrībai un citiem interesentiem. 2017. gadā tapis Indras Rogas „Klūgu mūka” iestudējums Latvijas Nacionālajā teātrī (pirmizrāde 2017. g. 14. sept.).

Horeogrāfe Sandra Kauranena un mūzikas autori – Ilga Reizniece un „Ilģi” – par deju „Trejdeviņus ziedus plūcu”,

kas TDA *Diždancis* izpildījumā demonstrēta skatēs un koncertos, ierakstos un televīzijā.

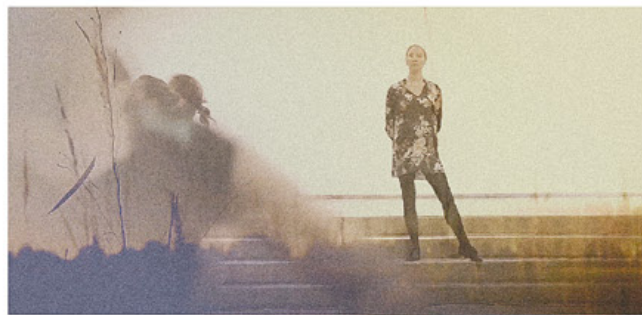
Komponists Matīss Čudars – par skaņdarbu „Our Little Secret”,

kas skanējis radiokanālos, televīzijā un koncertos arī Vācijā.

Komponists Arturs Maskats – par skaņdarbu „Ideāls zaglis”,

kas plaši izmantots koncertos, ierakstos, raidīts radio ēterā.

Režisors Jānis Streičs, rakstniece un scenārija autore Māra Svīre un mākslinieks Vasilis Mass – par kinofilmu „Limuzīns Jāņu nakts krāsā” (galvenais operators – Harijs Kukels),

kas raidīta ēterā, retranslēta kabeļtiklos un plaši publiski demonstrēta.

Mūzikas un teksta autors Kristis Indrišonoks (*Chris Noah*) un aranžētājs Valdis Indrišonoks – par dziesmu „You”,

kas izmantota televīzijā, sabiedriskajos komerciālajos radiokanālos un publiskā izpildījumā – koncertos.

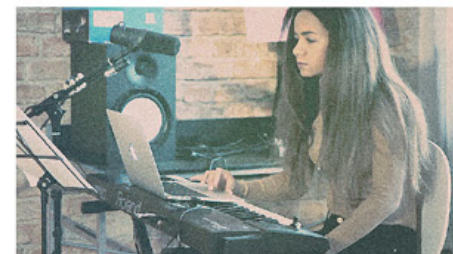
Dramaturģe Rīta Missūne – par lugu „Dāvana tantei”,

kas iestudēta Zemītes, Vaiņodes, Raiskuma, Misas, Uzvaras, Mazzalves, Staburaga u.c. Latvijas amatierteātros.

Dzejnieks Uldis Auseklis un mūzikas autors Jānis Ķirsis – par dziesmu bērniem „Piparkūkas danco”,

kas skanējusi koncertos, televīzijā un radiokanālos.

Mūzikas un teksta autore Aminata Savadogo un aranžētājs Kaspars Ansons – par dziesmu „Heartbeat”,

kas raidīta TV, radio, internetā un publiski izpildīta ne vien Latvijā, bet arī Austrijā, Austrālijā, Nīderlandē, Čehijā, Dānijā, Vācijā, Izraēlā, Norvēģijā, Francijā, Somijā, Zviedrijā, Šveicē.

Ziņas

Trīs labas lietas, kas spēj darīt brīnumus: glezniecība caur Džemmu Skulmi, literatūra caur Māru Svīri un kino caur Jāni Streiču

AKKA/LAA

Ziņas

„Vēl viens gads AKKA/LAA Autortiesību bezgalības balvas kontā! Salīdzinot ar bezgalību, tas nav itin nekas!” sauc biedrības prezidents Valdis Muktupāvels

Amata brāļi. Arturs Maskats Mārtiņam Braunam: „Mēs ar bezgalību esam uz „tu”!”

Pa baltu miglas stigu ceļu mājup rast ilgojas dziedošie viesi no bezgalības, ieradušies uz īsu brīdi

Aminata Savadogo ar muguras smadzenēm sajutusi rakstnieka Ērika Hānberga spēcīgo auru

Gvido Kajons pamanījies fotoobjektīvu. Mākslinieks Mārtiņš Heimrāts var runāt, ko runādams

Rakstniekam Valdim Rūmniekam, veroties uz spalvas brāli Uldi Ausekli, prātā dzimst bezgalīgi dziļas idejas

Horeogrāfe Sandra Kauranena ar saviem diviem godātiem kungiem – lielo un mazo

Foto: © Alvars Liepiņš

Aizvadīts nozīmīgs gads

Autoru biedrības spēks ir paši autori un viņu spēja nonākt pie kopīgiem lēmumiem, aizstāvēt ne vien savas, bet visas kultūras dzīves intereses

Ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra 2017. gada 19. decembra lēmumu apstiprināti un reģistrā ierakstīti biedrības „Autortiesību un komunikēšanās konsultāciju aģentūra / Latvijas Autoru apvienība” statūti jaunā redakcijā. Grozījumus statūtos noteica 2017. gada maijā pieņemtais Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma likums (AKPL), un par tiem nobalsoja biedru kopsapulce, kas sanāca 2017. gada 14. oktobrī un 14. decembrī.

Jaunais likums paredzēja izmaiņas autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju (KPO) struktūrā, līdz ar to kopsapulce pārvēlēja organizācijas lēmēj institūciju – autoru padomi, kam prezidents jāizvēl no sava vidus.

Pēc kopsapulces balsojuma AKKA/LAA padomē ievēlēti 9 biedri:

Arvīds Mūrnieks, Valdis Muktupāvels, Kārlis Kazāks, Jānis Holšteins-Upmanis, Kārlis Lācis, Valdis Rūmnieks, Mārtiņš Brauns, Lauris Gundars un Ingus Ulmanis.

Jaunā AKKA/LAA padome par biedrības prezidentu vienbalsīgi ievēlēja **Valdi Muktupāvelu**.

AKPL jaunus pienākumus nosaka arī KPO kopsapulcei, kura apstiprināja virkni vispārīgo noteikumu, kas regulē organizācijas darbu.

Pie vispārīgajiem noteikumiem pieder principi, pēc kādiem autoriem iekasētā atlīdzība tiek sadalīta; tāpat – kas notiek ar ieņēmumiem, ko tiesību īpašniekam objektīvu apstākļu dēļ nav iespējams izmaksāt; tie regulē tiesību pārvaldības ieņēmumu ieguldījumu politiku un ieguldījumu risku pārvaldību, atskaitījumus no tiesību pārvaldības ieņēmumiem un sūdzību izskatīšanas kārtību.

Autoru darbu izmantotājiem tagad pieejamas tipveida licences darbu izmantojuma veidiem, ar kuriem strādā AKKA/LAA.

Jaunums ir autoriem dotā iespēja izsniegt licences savu darbu nekomerciālai izmantošanai, paralēli esot līgumattiecībās ar AKKA/LAA. Lai šāda licence būtu spēkā, tai jāatbilst kopsapulces apstiprinātiem noteikumiem.

Tas nepieciešams, lai AKKA/LAA kā autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija varētu laikus no licencēm izslēgt tos darbu vai darbu daļu autorus, kas no atlīdzības par sava darba nekomerciālu izmantojumu vēlas atteikties.

Gan ar statūtiem to jaunajā redakcijā, gan kopsapulces apstiprinātajiem vispārīgajiem noteikumiem autori un autoru darbu lietotāji var iepazīties interneta vietnē www.akk-laa.lv, sadaļā „Par AKKA/LAA // Dokumenti”.

Ieva Kolmane,
AKKA/LAA sabiedrisko attiecību speciāliste

AKKA/LAA datorprogramma starptautiskā seminārā

Iepriekšējos AKKA/LAA Ziņu izdevumos rakstījām par Vienotās informācijas sistēmas (AVIS) izstrādi un ieviešanu, programmu joprojām pilnveidojam. Izdarīts liels darbs, un par jauno programmu informējam arī starptautisko autoru organizāciju konfederāciju CISAC.

Par programmu bija interese, un mūs uzaicināja demonstrēt AVIS tiešsaistē konfederācijas vadībai un IT speciālistiem. Kolēģi redzēto novērtēja visnotaļ atzinīgi, un sekoja uzaicinājums parādīt mūsu programmu – nu jau „dzīvajā” – ikgadējā Austrumeiropas autoru organizāciju inovācijām veltītajā seminārā 2017. gada novembrī Budapeštā.

Seminārs bija ļoti apmeklēts, jo tā tematika bija fokusēta uz autoriem sniegto pakalpojumu pilnveidošanu. Pārsvārā runa bija par interneta izmantošanu tiesību īpašnieku saskarsmē ar savu autoru organizāciju – tādā laikā un resursu taupīšana, visu iespējamo saziņu īstenojot internetā. Tas nozīmē – ne vien reģistrēt darbus un visu, kas neskaids, noskaidrot

sarakstē ar organizācijas darbiniekiem, bet arī iepazīties ar autoratlīdzības atskaitēm, saņemt nodokļu atskaites u.tml. Arī AKKA/LAA pārstāvētajiem tiesību īpašniekiem ir šāda iespēja.

Mūsu mērķis bija saviem kolēģiem no autoru organizācijām parādīt, ka arī maza autoru organizācija ar samērā ierobežotiem resursiem spēj radīt modernu un komplikētu datorprogrammu, kas funkcionalitātes ziņā neatpaliek un atsevišķos gadījumos pat pārspēj lielo organizāciju programmas. Tā bija savā ziņā gan atskaite par padarīto, gan kolēģu iedrošināšana veidot savas datorprogrammas, jo daļa jauno organizāciju strādā ar gatavām iznomātām programmām, kuras ir ne visai labi pielāgotas vietējiem apstākļiem,

Dokumentācijas un sadales nodaļas vadītājas vietniece Ieva Dombrovska iepazīstina Budapeštas semināra dalībniekus ar AVIS

Strādā jaunajā AKKA/LAA interneta vietnē!

Atgādinām, ka personiskais profils vietnē www.akka-laa.lv ir pieejams visiem AKKA/LAA autoriem.

Tiem, kas līdz šim nav bijuši vietnes reģistrēti lietotāji, ar AKKA/LAA jānoslēdz līgums par piekļuvi savam vietnes profilam. Jau reģistrētos lietotājus aicinām sazināties ar AKKA/LAA, lai saņemtu jauno autorizācijas paroli: zvaniet 67506426 vai rakstiet autoriem@akka-laa.lv!

nav individuāli papildināmas, nav gluži par velti, un, tā kā šīs programmas pieder privātai IT kompānijai, autoru organizācijas neviļus nonāk ķilnieka statusā, jo pašas nav noteicējas pār rīku, ar kuru tās strādā.

AKKA/LAA programmu prezentēja Dokumentācijas un sadales nodaļas vadītājas vietniece Ieva Dombrovska. Ar tehnisko nodrošinājumu palīdzēja IT speciālists Aleksandrs Āboliņš. Ieva perfekti pārzina pašu programmu, jo piedalījās arī tās izstrādes procesā, līdz ar to viņa tik dzīvi un pārliecinoši izstāstīja un parādīja, ar ko esam dzīvojuši šos pēdējos gadus, ka saņēma piedāvājumus mūsu programmu prezentēt vairākās

Foto: © Anita Sosnovska

Attēlu automatiskās atpazīšanas projekts – AIR

Līdz ar jauno tehnoloģiju attīstību arvien sarežģītāk ir izsekot autordarbu izmantojumam un noteikt darba autoru, jo īpaši – vizuālo darbu (fotogrāfiju, gleznu, zīmējumu, grafiku, tēlniecības darbu, lietišķās mākslas darbu un tml.) izmantojuma gadījumos. Vēl nesenā pagātnē visplašākais vizuālo darbu izmantojums bija to reprodukciju publicēšana grāmatās, presē, muzeju un galeriju bukletos, demonstrēšana televīzijā, un vizuālos darbus pārdeva tikai klātienē izsolēs galerijās un izsoļu namos. Turpretī tagad varam pārliecinoši teikt, ka attēlu izmantojuma iespējas ir bezgalīgi

Šobrīd jau ierastas ir e-grāmatas, interneta vietnes, Google meklētājs ar atsevišķu attēlu sadaļu, virtuālie muzeji un galerijas, tiešsaistes (on-line) mākslas darbu izsoles, on-line preses izdevumi, blogi, interneta televīzija, sociālās vietnes, Twitter, YouTube un tml. Jebkurš no šiem tehnoloģiskajiem “rīkiem” nav iedomājams bez attēliem.

Kad autora radītos darbus kāds izmanto bez atļaujas, tehnoloģiju attīstība ir vienlaikus gan problēma, gan risinājums. Visgrūtāk tiesību īpašniekiem un viņu pārstāvjiem ir uzzināt, kur un kādā veidā tiek izmantoti ar autortiesībām aizsargātie darbi, savukārt izmantotājiem – noteikt vajadzīgā attēla autoru. Kopš 2014. gada pasaules lielākās vizuālo darbu autortiesību organizācijas (ADAGP, VEGAP, SOFAM, PICTORIGHTS un BILD-KUNST) strādā pie attēlu automatiskās atpazīšanas projekta AIR (Automatic Image Recognition).

Galvenais mērķis – panākt, lai varētu atpazīt praktiski jebkuru internetā ievietotu attēlu, t.i., automatiski noteikt attēla autoru un atvieglot autoru pārstāvjiem mantisko tiesību pārvaldību, iekasējot autoratlīdzību un izmaksājot to autoram vai viņa tiesību īpašniekam. Šī programma arī palīdzēs noteikt autoru darbu nelicencētu izmantojumu vai arī šādos gadījumos kalpos kā papildu pierādījums.

No 2019. gada projekts būs pieejams visām autortiesību organizācijām, kuras pārstāv vizuālo darbu autorus. Projektā ir paredzēta organizāciju sadarbība un vienota shēma, kā attēli tiks ievadīti datubāzē. Pār fotografējot attēlu ar visparastāko telefonu, būs iespējams nosūtīt failu uz autortiesību organizāciju, kur fails tiks ievadīts programmā, kas atpazīs darbu un darba autoru. Jāpiebilst, ka, ņemot vērā tehnoloģiju iespējas, darbu identificēt būs iespējams arī pēc darba fragmenta, kas būs noderīgs pierādījums reizēs, kad autordarbos tiek patvaļīgi veiktas izmaiņas vai kad cita autora darbs

AIR (Automatic Image Recognition)

projekta galvenais mērķis – panākt, lai varētu atpazīt jebkuru internetā ievietotu attēlu, automatiski noteikt attēla autoru un atvieglot autoru pārstāvjiem mantisko tiesību pārvaldību, iekasējot autoratlīdzību un izmaksājot to autoram vai viņa tiesību īpašniekam. Programma palīdzēs noteikt autoru darbu nelicencētu izmantojumu vai arī šādos gadījumos kalpos kā papildu pierādījums.

tiek izmantots jauna darba radīšanai (piemēram, fotogrāfs veido kolāžu no citu autoru radītajiem darbiem). Datubāzē būs attēlu krātuve, kurā darbs, reiz ievadīts, jau nākamajā reizē tiks atpazīts un vairs nebūs no jauna jāievada. Datubāzē tiks sinhronizēta ar esošo starptautisko autoru datubāzi IPI, un tas nozīmē, ka informācija par autoriem būs maksimāli precīza.

Tiek prognozēts, ka no 2019. gada vizuālo darbu autortiesību organizācijas, pateicoties šim projektam, varēs ievērojami uzlabot ikdienas darbu.

Automatiskās darbu atpazīšanas dēļ ietaupīto laiku varēs veltīt citiem darbiem, kas ir saistīti ar sabiedrības izglītošanu autortiesību jautājumos, un arī efektīvākai cīņai pret autoru darbu nelikumīgu izmantojumu.

Anita Sosnovska,

AKKA/LAA izpilddirektors vietniece, Dokumentācijas un sadales nodaļas vadītāja

Inga Mūrniece,

AKKA/LAA Vizuālo darbu nodaļas vadītāja

Kādi būs nodokļi autoratlīdzībai 2018. gadā

No 2018. gada 1. janvāra būtiski mainījies nodokļu aprēķināšana.

Jaunami sociālā nodokļa jomā

Likums „Par valsts sociālo apdrošināšanu” nosaka:

23.¹ pants.

„Autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzības) izmaksātājs, izņemot mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizāciju, no saviem līdzekļiem maksā obligātās iemaksas piecu procentu apmērā no šīs autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzības) tās saņēmēja valsts pensiju apdrošināšanai.”

23.² pants.

Obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai pašnodarbinātajiem

(1) Pašnodarbinātie [izņemot autoratlīdzības (autortiesību un blakustiesību atlīdzības) saņēmējus, par kuriem obligātās iemaksas veic šā likuma 23.¹ pantā noteiktajā kārtībā] obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai veic vismaz piecu procentu apmērā:

- ja pašnodarbinātā ienākumi mēnesī sasniedz vai pārsniedz Ministru kabineta noteikto obligāto iemaksu objekta minimālo apmēru, — papildus šā likuma 14. panta otrajā daļā noteiktajam obligāto iemaksu objektam (pašnodarbinātā obligāto iemaksu objekts ir brīvi izraudzīti ienākumi no preču ražošanas, darbu izpildes, pakalpojumu sniegšanas, radošās un profesionālās darbības un citi ienākumi no saimnieciskās darbības) reizi ceturksnī veic obligātās iemaksas valsts pensiju apdrošināšanai no brīvi izraudzīto obligāto iemaksu objektu un faktisko ienākumu starpības;
- ja pašnodarbinātā ienākumi mēnesī nesasniedz Ministru kabineta noteikto obligāto iemaksu objekta minimālo apmēru (430 EUR) – reizi ceturksnī veic obligātās iemaksas valsts pensiju apdrošināšanai. Ja pašnodarbinātā ienākumi taksācijas gadā nesasniedz 50 EUR, iemaksas pensiju apdrošināšanai var neveikt.

Autoratlīdzības saņēmējam jāērķinās ar pārmaiņām – proti, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas likme no 1. janvāra pieaugs par 1%, sasniedzot 32,13%.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Likums par iedzīvotāju ienākuma nodokli nosaka:

15. pants

- Nodokļa likme, kas jāmaksā no gada apliekamā ienākuma, ir šāda:
 - 20 procenti – gada ienākumam līdz 20 004 EUR;
 - 23 procenti – gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 20 004 EUR, bet nepārsniedz 55 000 EUR;
 - 31,4 procenti – gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 55 000 EUR.
- Nodokļa likmi 20 procentu apmērā taksācijas gada laikā piemēro autoru un izpildītāju ienākumiem no autoratlīdzības.
- Pamatojoties uz maksātāja rakstveida iesniegumu, ienākuma izmaksātājs taksācijas gada laikā ietur nodokli saskaņā ar 23 procentu likmi arī no ienākumiem, kuriem saskaņā ar šā panta otro, trešo vai astoņpadsmito daļu piemērojama nodokļa likme 20 procentu apmērā.

Ko tas nozīmē?

Tas attiecas uz autoratlīdzību, ko saņemsiet no autordarba pasūtītāja. No autoratlīdzības, ko saņemsiet no biedrības AKKA/LAA par darba izmantošanu, sociālais nodoklis netiks maksāts, jo mēs esam mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija – strādājam ar darbu atkārtotu izmantojumu, nevis pasūtīšanu.

Ko tas nozīmē?

Tā kā uz Jums neattiecas 23.¹ pantā noteiktās autoratlīdzības izmaksātāja veiktās VSAOI, tad turpmāk, ja autoratlīdzības saņēmējs ir pensionārs vai pie viena vai vairākiem darba devējiem saņems algu kopumā 430 EUR mēnesī vai vairāk, viņam nebūs jāreģistrējas kā pašnodarbinātajam un nebūs papildus jāveic nekādi sociālās apdrošināšanas maksājumi.

Savukārt, ja autoratlīdzības saņēmējs nebūs darba ņēmējs vai darba alga kopumā nesasnies 430 EUR, vai viņš būs mikrouzņēmuma nodokļa maksātājs, tam **būs jāreģistrējas kā pašnodarbinātajam un jāveic VSAOI** kā pašnodarbinātai personai.

Ko tas nozīmē?

Izmaksājot autoratlīdzību, mēs ieturēsim iedzīvotāju ienākuma nodokli 20 procentu apmērā, un Jums būs jāiesniedz gada deklarācija.

Ja Jūsu kopējie gada ienākumi var pārsniegt 20 004 EUR un Jūs nevēlaties pēc gada deklarācijas iesniegšanas piemaksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli, jūs varat mums iesniegt rakstveida iesniegumu, un mēs taksācijas gada laikā ieturēsim nodokli ar 23 procentu likmi arī no ienākumiem, kuriem pie izmaksas piemērojama nodokļa likme 20 procentu apmērā.

Nerezidentu autoru un izpildītāju ienākumiem no autoratlīdzības piemēro 23 procentu likmi.

Autora stipendija

Rudenī noslēdzās jau piektais Autora stipendijas konkurss. Izvērtējot 47 pieteikumus, biedrības padome 2017. gada 25. septembrī 20 Latvijas autoriem piešķīra stipendijas (katram 700 eiro) jaunu darbu radīšanai. Stipendijas finansē AKKA/LAA Kultūras un izglītības fonds.

AKKA/LAA stipendiju saņēmā:

Daina Avotiņa (rakstniecība),
Lija Brīdaka (rakstniecība),
Mikus Čavarts (mūzika),
Artūrs Grugulis/Ipstens Kūns (mūzika),
Oskars Jansons (mūzika),
Laura Jēkabsons (mūzika),
Andris Kivičs (mūzika),
Aivars Kļavis (rakstniecība),
Rolands Krutovs (vizuālā māksla),
Anna Ķirše (mūzika),
Alise Mediņa (vizuālā māksla),
Oskars Orlovs (rakstniecība),
Maija Pohodņeva (rakstniecība),
Ansis Sauka (mūzika),
Rīta Spalva (horeogrāfija),
Ilmārs Šlāpins (rakstniecība),
Daina Tabuna (rakstniecība),
Karīna Tillberga (rakstniecība),
Anna Veismane (mūzika),
Varis Vētra (mūzika).

Nākamais Autora stipendijas konkurss notiks **2018. gada martā.**

Vairāk sk. :
<http://www.akka-laa.lv/lv/par-akka-laa/kulturas-un-izglitiba-fonds/autora-stipendija/>.

Jauns likums par radošas personas statusu

2017. gada 22. novembrī LR Saeima galīgajā lasījumā pieņēma Radošo personu statusa un profesionālo radošo organizāciju likumu. Tas paredz arī radošo personu sociālā atbalsta pasākumu programmu, ko nodrošina valsts kārtējā gada budžetā Valsts kultūrkapitāla

fondam (VKKF) paredzēts finansējums. Likums stājas spēkā 2018. gada 1. janvārī. VKKF ziņo, ka „Radošo personu atbalsta pasākumu programmā” pieteikumus varēs iesniegt no 2018. gada 1. februāra. Līdz tam tiks izstrādāts programmas nolikums, kas noteiks pieteikumu iesniegšanas un izskatīšanas kārtību.

Gunta Dambe,

AKKA/LAA galvenā grāmatvede

Autortiesību mantošana

Pastāstīšu par praktiskām lietām – kas notiek autora nāves gadījumā, kā būtu jārikojas mantiniekiem un kas notiek kolektīvā pārvaldījuma organizācijā.

Tiklīdz AKKA/LAA uzzina par autora aiziešanu mūžībā, tiek pārtraukta atlīdzības iemaksa autora norādītajā bankas kontā, vairs netiek aprēķināts arī iedzīvotāju ienākuma nodoklis. AKKA/LAA, pamatojoties uz Civillikuma 2316. pantu, saskaņā ar autora dzīves laikā noslēgto mantisko tiesību kolektīvā pārvaldījuma līgumu turpina veikt mantisko tiesību kolektīvo pārvaldījumu. **AKKA/LAA uzkrāj saskaņā ar minēto līgumu iekasēto atlīdzību un gaida pieskāmiēs mantiniekus**, kuriem ir tiesības šo atlīdzību saņemt. Kad nokārtota mantojuma lieta, mantinieks var izvēlēties – uzticēt AKKA/LAA turpināt pārvaldīt autora tiesības un par to slēgt līgumu ar AKKA/LAA, vai arī pārvaldījumu veikt pats attiecībā uz tiem izmantojuma veidiem, kas nav pārvaldāmi tikai kolektīvā kārtībā.

Autoram ir personiskās un mantiskās tiesības. Personiskās tiesības, piemēram, tiesības uz darba neaizskaramību vai tiesības uz vārdu autora dzīves laikā nevar pāriet citai personai (Autortiesību likums, 14. p.). Pēc autora nāves autora mantiniekiem pāriet tiesības izziņot un izmantot darbu, saņemt atlīdzību par darba izmantošanu (Autortiesību likums, 16. p.). **Tāpat mantiniekiem pāriet daļa autora personisko tiesību un mantiskās tiesības.** Mantiskās tiesības ar atsevišķiem izņēmumiem ir spēkā 70 gadu pēc autora nāves (Autortiesību likums, 36.p.) – tas ir periods, par kuru autora mantinieki cita starpā var saņemt atlīdzību par autora darbu izmantojumu.

Vienkārši runājot, autortiesības ir mantojamas tāpat kā jebkurš cits īpašums. Dažkārt autoru tuvinieki, aizmirstot par autortiesībām, nevēršas pie notāra, lai nokārtotu mantojuma lietas, jo autors sadzīves izpratnē nekādu

mantu nav atstājis. Mantojuma lietas kārtošanai jāsazinās ar notāru, bet, ja starp mantiniekiem rodas konflikts, lieta risināma tiesā. **Kad notārs izsniedzis mantojuma apliecību, kas apliecina personas tiesības uz mantojumu, AKKA/LAA izmaksās mantiniekam pienākošos daļu un slēgs mantisko tiesību pārvaldījuma līgumu.**

Mantiskās tiesības ar atsevišķiem izņēmumiem ir spēkā 70 gadu pēc autora nāves – tas ir periods, par kuru autora mantinieki var saņemt atlīdzību par autora darbu izmantojumu.

Vēršoties pie notāra, jānorāda, ka mantojumā ietilpst arī autortiesības. Ja mantojuma apliecībā norādīts, cik daļās dalāms viss mirušajam piederušais nekustamais īpašums, bet autortiesības nav pieminētas, šāda apliecība nebūs derīga attiecībā uz autortiesību mantošanu, un nāksies vērsties pie notāra atkārtoti, kas rada liekus izdevumus. Iespējams, notārs vēlēšies saņemt izziņu no AKKA/LAA par summu, kas iekasēta par autora darbu izmantojumu, bet jāņem vērā, ka mantinieks mantojumā saņem ne jau tikai šo summu vai tās daļu, bet gan autora mantiskās tiesības. Tāpat kā nekustamo īpašumu un citu mantojumu, arī autortiesības mantojot var sadalīt daļās.

AKKA/LAA no mantiniekam aprēķinātās atlīdzības izmaksas brīdī ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli; diemžēl, ja atlīdzības saņēmējs ir mantinieks, aprēķinā netiek ņemti vērā autora attaisnotie izdevumi.

AKKA/LAA aicina apzināt mantojumu, jo tā ir iespēja ne vien saņemt atlīdzību par savu tuvāko aizgājušo cilvēku radošo darbu izmantojumu, bet arī veids, kā aizsargāt viņus pret personisko tiesību pārkāpumiem. Zināms piemērs ir Sergeja Prokofjeva fonda aizliegums izrādīt baletu „Pelnrušķīte” Radu Poklitaru horeogrāfijā 2005. gadā.

Ja autors dzīves laikā nav pilnvarojis citu personu izsniegt atļaujas, piemēram, darbu tulkot, aranžēt vai, teiksim, reproducēt, tad, kamēr nav nokārtota mantojuma lieta, lietotājiem nav iespējas iegūt atļauju minētajām darbībām, kas kļūst īpaši problemātiski, ja nav personu, kas varētu pretendēt uz mantojumu.

Gadās, ka autors dzīves laikā noslēdzis līgumu ar mūzikas izdevniecību, turklāt kā līguma darbības laiks norādīts, piemēram, „viss autora mantisko tiesību aizsardzības termiņš”. Saskaņā ar līguma nosacījumiem izdevniecībai pienākas daļa no autoratlīdzības arī pēc autora nāves. AKKA/LAA arī turpinās aprēķināt izdevēja daļu no autoratlīdzības. Autora mantinieki var saņemt pilnu informāciju par spēkā esošajiem izdevniecības līgumiem no AKKA/LAA, ja vien izdevniecība ir pilnvarojusi AKKA/LAA pārvaldīt savas tiesības un informējusi par šādu līgumu. Ja mantinieks vēlas līgumu pārtraukt vai grozīt, jāvēršas pie izdevniecības.

AKKA/LAA repertuārā ir arī tādu autoru darbi, kuru tiesības AKKA/LAA administrē nepilnā apmērā – piemēram, līgumu noslēdzis tikai viens no diviem mantiniekiem. Aicinām apzināt savas tiesības. Ja esat tiesību pārņēmējs, lūdzu, rakstiet uz info@akka-laa.lv, lai iegūtu atbildes uz jautājumiem par līguma slēgšanu!

Ieva Dombrovska,

AKKA/LAA Dokumentācijas un sadales nodaļas vadītājas vietniece dokumentācijas jautājumos

Esiet sasniedzami!

Atgādinām, ka AKKA/LAA iekasētās atlīdzības garantēta un savlaicīga nonākšana pie tās īpašnieka ir atkarīga no tā, cik korekti personas dati ir biedrības rīcībā. Lūdzam operatīvi

ziņot (info@akka-laa.lv, 67506131), ja mainījies personas kods, vārds vai uzvārds un bankas konts! Būtiska ir arī korekta kontaktinformācija – dzīvesvietas un e-pasta adrese, arī tālruna numurs.

Kļūsti par AKKA/LAA biedru!

AKKA/LAA pārstāv vairāk nekā 5500 Latvijas autoru, kas uzticējuši biedrībai pārvaldīt viņu darbu izmantojuma tiesības. No tiem ap 300 autoru izteikuši vēlmi līdzdarboties

biedrības pārvaldē un ieguvuši AKKA/LAA biedra statusu. Par biedriem aicināti kļūt gan autori, kas pilnvarējuši biedrību pārvaldīt savas mantiskās tiesības noteiktos darbu izmantojuma veidos, gan juridiskas personas, kas ir

autoru mantisko tiesību pārņēmējas un noslēgušas līgumu ar AKKA/LAA par autora mantisko tiesību kolektīvo pārvaldījumu. AKKA/LAA biedram ir tiesības piedalīties organizācijas procesos, iespēja ievēlēt savu pārstāvi

AKKA/LAA padomē un sekot līdzi, vai viņa kā organizācijas biedra intereses ir pilnībā ievērotas.

Sīkāk sk. <http://www.akka-laa.lv/lv/par-akka-laa/parvalde/ka-klut-par-autoru-kopsapulces-biedru/>.

Sabiedrības informēšana par autortiesībām

Kad decembrī ir paveikts lielais sadales darbs un atlīdzība autoriem izmaksāta, varam ieskatīties, kas AKKA/LAA darbu kalendārā ir saplānots 2018. gadam. Janvārī sarūpēts kārtējais „AKKA/LAA Ziņu” izdevums – vēstis autoriem.

Februārī piedalāties projektā „Ēnu diena”, kad gaidām viesos skolēnus un studentus, kas grib zināt, tieši kā darbojas kolektīvā pārvaldījuma organizācija – kā autoratlīdzība no veikala, izdevniecības, teātra vai radio nonāk līdz autoram Latvijā un citviet pasaulē.

Aprīlis AKKA/LAA ir Autoru dienu mēnesis, kas veltīts Pasaules grāmatu un autortiesību dienai un Pasaules intelektuālā īpašuma dienai. Vairāk nekā desmit gadu laikā, kopš šis projekts tiek īstenots, „Autoru dienu” jēdziens ir paplašinājies un piesātinājies. Šajā mēnesī ne tikai godinām autorus un rīkojam viņiem seminārus, bet arī vairojam sabiedrības izpratni par autortiesībām un to ievērošanu. Īpaši draudzīgas attiecības AKKA/LAA ir izveidojušas ar augstskolām. Uzņemam pie sevis gan topošos autorus, gan potenciālos autoru darbu lietotājus – kultūras pasākumu rīkotājus, bibliotēku darbiniekus, reklāmas speciālistus u.c.

Ar to gan viss nebeidzas! Sabiedrības izglītošana turpinās arī pēc „Autoru dienām”. Visā gada garumā AKKA/LAA darbinieki dodas uz semināriem un lekcijām bibliotēkās, kultūras centros, forumos un izglītības iestādēs, stāstot par autoru darbu izmantojumu amatiereteātru iestudējumos, pasākumos, bibliotēkās, izdevējdarbībā un daudz kur citur.

Lielākie projekti, kur 2017. gadā piedalījušies AKKA/LAA lektori:

- Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācijas rīkotais seminārs „Personas datu aizsardzības un autortiesību jautājumi bibliotēkās” 29.11.2017;
- Latvijas Fotogrāfu savienības rīkotais forums Latvijas fotogrāfiem 16.12.2017;
- Rīgas amatiereteātru festivāls „Rīga spēlē teātri 2017” 07.09.2017;
- lekcijas Latvijas Kultūras akadēmijas un Latvijas Universitātes studentiem 24.04.2017, 27.04.2017, 12.05.2017;
- „Latvijas Mūzikas attīstības biedrības / Latvijas Mūzikas eksports” seminārs 26.04.2017.

Aktuālākās lekciju tēmas:

- vizuālie darbi internetā un to izmantojums no autortiesību viedokļa;
- publiskais patapinājums un ar to saistītie jautājumi;
- izdevējdarbība bibliotēkā no autortiesību viedokļa;
- tendences un aktualitātes amatiereteātru iestudējumos: autortiesību aspekts;
- literāru darbu izmantojums bibliotēkās;
- publiskie pasākumi bibliotēkās no autortiesību skatpunkta;
- publiskā izpildījuma pasākumu dokumentācija;

Autortiesību jēdziens ir nemītīgā kustībā un mainībā – attīstoties tehnoloģijām, parādās jauni darbu izmantojuma veidi ar gluži jauniem izmantojuma nosacījumiem. Lai arī katrai auditorijai ir sava specifiska autortiesību jēdziena izpratne un atšķirīgi darbu izmantošanas nosacījumi, kas jāņem vērā, stāstot par autortiesību mehānismu, arvien biežāk AKKA/LAA darbinieki lekcijās piemin internetu – jautājumus, kas saistīti ar autoru darbu ievietošanu internetā un globālajā tīklā atrastu svešu darbu izmantošanu. Lekcijās tiek stāstīts arī par autoru darbu izmantojuma praktisko pusi – kā iegūt atļaujas autoru darbu izmantojumam, kā noformēt dokumentus,

kādēļ ir svarīgi atskaitēs norādīt precīzu un pilnīgu informāciju par darbiem un to autoriem u.tml.

Turpinot tradīcijas, AKKA/LAA darbinieki arī šogad ir gatavi doties pie interesentiem stāstīt par autortiesībām un arī uzņemt ciemiņus savā semināru zālē, lai sniegtu iespējami izvērstāku autortiesību jautājumu skaidrojumu.

Lai vienotos par piemērotāko laiku semināra norisei un atbilstošāko tēmu, lūdzu, rakstiet AKKA/LAA uz info@akka-laa.lv.

Kristīne Šlivka,

AKKA/LAA Lietvedības nodaļas vadītāja

Autora balva 2018

Ikviens AKKA/LAA pārstāvēts autors ir aicināts izvirzīt kandidatūru Autora balvai 2018 par jaunu darbu, kas pārsteidzis ar novatorismu, profesionālismu un izcilu māksliniecisko kvalitāti. Autora balvu 2018 piešķirs Latvijas autoram par darbu, kurš publiskots laikposmā no 2016. gada marta līdz 2018. gada februārim ieskaitot.

Kandidatūras izvirzīšanas termiņš – 12.03.2018., nosūtot rakstveida pieteikumu ar pamatojumu pa pastu biedrībai AKKA/LAA, A.Čaka 97, Rīga, LV-1011 vai nogādājot to personīgi.

Autoru biedrības AKKA/LAA Autora balva ir dibināta 2014. gadā saskaņā ar biedrības padomes lēmumu. Autora balvas mērķis ir uzturēt Latvijas kultūras radītāju savstarpējās koleģiālās solidaritātes garu, atzīmēt autoru izcilos sasniegumus jebkurā darba veidā un žanrā, stiprināt intelektuālā darba veicēju pašapziņu un pievērst uzmanību autoru organizācijai, kas administrē

mantiskās tiesības, nodrošinot autoru darbu likumīgu lietojumu un autortiesību aizsardzību Latvijā. Autora balvu veido piemiņas balva un naudas summa 1111 eiro apmērā. Par Autora balvu un pasniegšanas sarīkojumu gādā AKKA/LAA Kultūras un izglītības fonds

(<http://www.akka-laa.lv/lv/par-akka-laa/kulturas-un-izglitiba-fonds/ievads/>).

Publiskā patapinājuma sadale par darbu izsniegumiem 2016. gadā*

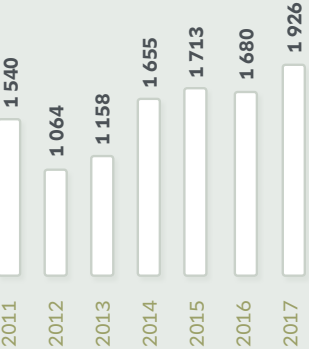
Kopējais grāmatu, nošu izdevumu un audiovizuālo materiālu (filmu, mūzikas video, fonogrammu) izsniegumu skaits Latvijas bibliotēkās 2016. gadā sasniedzis 2 568 460, no tiem 2 521 332 grāmatu izsniegumi.

Katra gada nogalē autori tradicionāli gaida publiskā patapinājuma (PP) statistiskās izpētes rezultātus par darbu izsniegumu Latvijas bibliotēkās un, protams, arī atlīdzību. Tad, lūk: par grāmatām, notīm, fonogrammu un filmu kopijām, kas 2016. gadā izsniegtas Latvijas bibliotēkās, sadalīti LR Kultūras ministrijas piešķirtie 263 919,70 EUR, no tiem autoriem – 261 188,17 EUR, bet blakustiesību īpašniekiem – 2731,53 EUR.

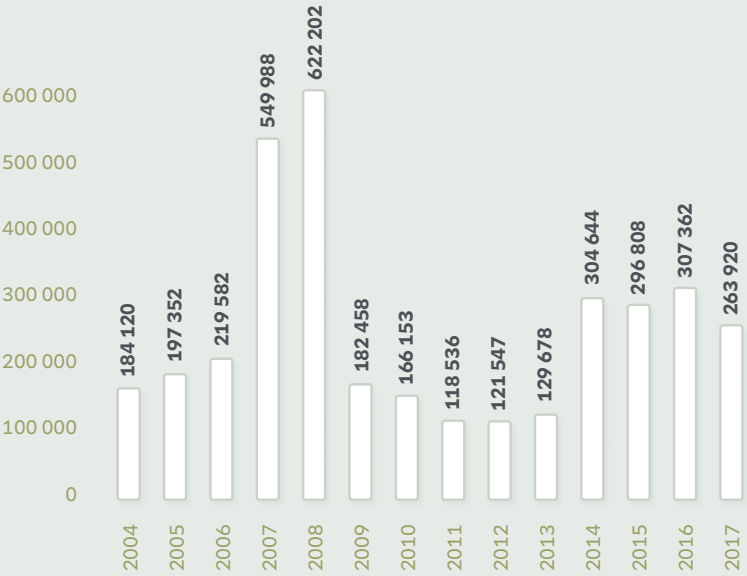
Pētījumā bija iesaistītas 138 bibliotēkas un to filiāles, konkrētāk, Jelgavas pilsētas bibliotēka (23 filiāles), Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka (35 filiāles), Cēsu Centrālā bibliotēka (29 filiāles), Latgales Centrālā bibliotēka Daugavpilī (13 filiāles), Rīgas Centrālā bibliotēka (28 filiāles), Latvijas Universitātes bibliotēka (9 filiāles) un Ventspils bibliotēka (tikai VHS, DVD un CD).

Publiskā patapinājuma (PP) atlīdzība sadalīta 1926 autoriem, vislielākā aprēķinātā summa pirms nodokļu nomaksas – 7 499,63 EUR.

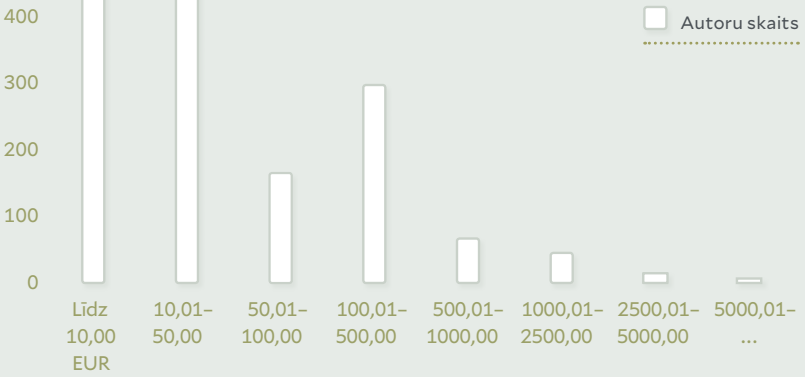
Publiskā patapinājuma atlīdzību saņēmušo autoru skaits 2011–2017

No valsts saņemtā atlīdzība par publisko patapinājumu 2004–2017 (EUR)

Aprēķinātās PP atlīdzības sadalījums pēc autoru skaita summu intervālos 2017 (EUR)

Publiskā patapinājuma atlīdzības administrēšana notiek šādi: dati par darbu izsniegumiem tiek apkopoti par iepriekšējo gadu, bet atlīdzības izmaksa tiek veikta nākamajā gadā, saņemot Kultūras ministrijas piešķirto atlīdzību par autordarbu izmantojumu valsts bibliotēkās.

Aplūkojot 2016. gadā visbiežāk izsniegtās latviešu oriģinālliteratūras grāmatu topu, prozas kategorijā līdzīgi kā iepriekšējā gadā rindojas darbi par vēstures tēmām un biogrāfiski romāni, tāpat arī kriminālromāni, kurus visus papildina bērnu literatūra. Ar 2838 izsniegumiem nepārspēts ir Noras Ikstenas “Mātes piens”, kamēr iepriekšējā gada uzvarētājs – Valda Zatlera “Kas es esmu?” – ar 800 izsniegumiem pārvietojies uz divpadsmito pozīciju. Otrajā vietā – Māra Bērziņa “Svina garša” (1830 izsniegumu), trešajā pozīcijā ierindojies Līgas Blauas biogrāfiskais darbs “Uldis Dumpis. Zemgalietis” (1341 izsniegums).

Latviešu oriģināldzejas Top 10 vadībā izvirzījusies bērnu dzeja, lai gan pirmo trijnieku visnotaļ harmoniski dala visām paaudzēm rakstīti darbi: Leona Brieža dzejoļu krājums bērniem “Saputrotā putra” (622 izsniegumi), Pētera Brūvera “Grāmata Gundegai”, kam jau nosaukumā pieteikts, ka tajā lasāmi “dzejoļi ne tikai bērniem” (415 izsniegumu), un Kārļa Vērdiņa “Pieaugušie” (363 izsniegumi).

Atgādinājumam: pieteikties publiskā patapinājuma saņemšanai iespējams, aizpildot:

- (1) autora pieteikumu atlīdzības saņemšanai par darbu publisko patapinājumu, ja autors piesakās pirmo reizi vai mainījušies personas dati, un
- (2) par katru grāmatu – grāmatas pieteikumu atlīdzības saņemšanai par publisko patapinājumu.

Abas veidlapas atrodamas AKKA/LAA mājaslapā: <http://www.akka-laa.lv/lv/par-autortiesibam/publiskais-patapinajums/par-publiska-patapinajuma-atlīdzības-saņemšanu/>.

Renāte Kārklīņa,
AKKA/LAA Publiskā patapinājuma nodaļas vadītāja

Latviešu oriģinālproza, Top 25 Grāmatu izsniegumu skaits Latvijas bibliotēkās 2016

Nosaukums	Izsniegumu skaits
1. Nora Ikstena. <i>Mātes piens</i>	2838
2. Māris Bērziņš. <i>Svina garša</i>	1830
3. Līga Blaua. <i>Uldis Dumpis. Zemgalietis</i>	1341
4. Daina Avotiņa. <i>Divas koka karotes un roze</i>	1118
5. Skaidrīte Gaillīte. <i>Tīlts starp horizontiem: Fanijas stāsts</i>	1032
6. Māra Zālīte. <i>Pieci pirksti.</i> 1. grāmata	908
7. Inese Zandere. <i>Lupatiņu rīts</i>	898
8. Dace Judina. <i>Trīs klikšķi līdz laimei</i>	849
9. Elita Veidemane. <i>Dzelzsgriezējs un dūja</i>	839
10. Inga Gaile. <i>Stikli</i>	835
11. Māra Horna. <i>Liktenīgais salidojums</i>	810
12. Valdis Zatlers. <i>Kas es esmu?</i>	800
13. Otto Ozols. <i>Neērtās patiesības</i>	757
14. Monika Zīle. <i>Dullā dzeguze</i>	725
15. Daiga Mazvērsīte. <i>Uldis Stabulnieks. Tik un tā</i>	718
16. Dace Judina. <i>Ziemas blūzs</i>	716
17. Inguna Bauere. <i>Grēksūdze</i>	705
18. Arnolds Auziņš. <i>Bez sievietēm grūti</i>	703
19. Juris Zvirgzdiņš. <i>Lauvas rūciens</i>	700
20. Dace Judina. <i>Siers otrajai pelītei</i>	681
21. Andra Rušmane. <i>Aleksandrs. Dzīves grāmatzīme</i>	657
22. Māra Svīre. <i>Ar vakardienu kabatā</i>	653
23. Valdis Rūmnieks, Andrejs Migla. <i>Debess aiztur elpu</i>	641
24. Inguna Bauere. <i>Hernhūtiņu meitas</i>	633
25. Māris Rungulis. <i>Sāļās pankūkas: spokains piedzīvojumu stāsts skolas bērniem</i>	624

Latviešu oriģināldzeja, Top 10 Grāmatu izsniegumu skaits Latvijas bibliotēkās 2016

Nosaukums	Izsniegumu skaits
1. Leons Briedis. <i>Saputrotā putra</i>	622
2. Pēters Brūveris. <i>Grāmata Gundegai: dzejoļi ne tikai bērniem</i>	415
3. Kārlis Vērdiņš. <i>Pieaugušie</i>	363
4. Māra Cielēna. <i>Nāriņas pidžama</i>	199
5. Inese Auziņa, sastādītāja. <i>Iesim pasaulē: dzejoļi bērniem</i>	188
6. Māra Cielēna. <i>Krupītes kurpītes</i>	182
7. Māra Cielēna. <i>Pūču muižā mums jāpietur</i>	180
8. Jānis Baltvilks. <i>Vilki velk malku</i>	155
9. Inese Zandere. <i>Iekšēja un ārēja</i>	153
10. Kārlis Vērdiņš. <i>Burtiņu zupa</i>	146

Ziņas

Melnbaltās draudzenes

Iepriekšējā „AKKA/LAA Ziņu” numurā publicēto krustvārdu mīklu atminējuši pieci lasītāji!

Balvas visiem:

Annai Krapivinaī un **Līgai Kreicbergai** – Janīnas Kursītes pētījums „Zīmju valoda: latviešu žesti” (LU Akadēmiskais apgāds), **Zanei Kreicbergai** un **Aldim Pāvulam** – Intas Kalniņas sastādītā „Grāmata spicprātim. Prāta spēles” („Avots”), **Jānim Bīnem** – Intas Rogenbukas grāmata „Vidzemnieku uzvārdi” („SIA J.L.V.”).

Sveicam veiksminiekus!

Horizontāli

1. Diskžokejs. **5.** Latviešu kino kritiķe, mākslas zinātņu doktore (1967). **8.** Latviešu baleta mākslinieks, grāmatas „Es vēlos dejot 100 gadus” autors. **9.** Romāna „Konsuela” autore pseidonīma beigu daļa. **11.** Otrā lielākā Polijas pilsēta. **13.** Vairākkārtīgi vienu un to pašu kinofilmas kadru uzņēmumi. **14.** Ļoti strauja, dedzīga, kaislīga. **15.** Divu gleznu grupas, ko vieno kopīga iecere. **16.** Svārstības, kas rada dzirdes sajūtas. **20.** Liroepiska daiļdarba paveids. **23.** Itāļu tenors (1958), ierakstījis vairāk nekā divdesmit klasiskās un popmūzikas disku. **25.** Kultūrvēsturisks Latvijas apgabals. **26.** Bieža burtnīca. **27.** Meža nimfas, labvēlīgas cilvēkiem, kas stāda un kopj kokus. **28.** Sengrieķu mitoloģijā – Frīģijas valdnieks, kam Dionīss piepildīja vēlēšanos visu, kam viņš pieskartos, pārvērst zeltā. **31.** Jomas. **35.** Veikla viltība. **38.** Sievietes vārds janvārī ar nozīmi „darbazīrs”. **39.** Meklēšanās – zīdītāju dzimumcikla stadija. **40.** Mākslas darba daļa. **41.** Nepārtrauktā secībā. **42.** Ķildīga sieviete. **43.** Panākt, ka kāds iegūst pārliecību, tikumus. **44.** Tēls Aspazijas lugā „Vaidelote”. **45.** Franču komponists (1866–1925).

Vertikāli

1. Zinātnisks mutvārdu strīds. **2.** Jebkura objekta pastāvēšana. **3.** Mērijas Meipsas-Dodžas Ziemassvētku stāsts „Sudraba ...”. **4.** Norvēģu rakstnieks, mūziķis, žurnālists (1960), romāna „Sniegavīrs” autors. **5.** Filmēšanas paņēmieni. **6.** Visu laiku slavenākais sacīkšu zirgs (1764–1789). **7.** Viens no Aleksandra Dimā trim musketieriem. **10.** Emīla Zolā romāns. **12.** Itāļu komponists (1846–1930). **17.** Latvijas rokenrola grupa, kas šogad svin 20 gadu jubileju. **18.** Kņada. **19.** Franču gleznotājs, grafiķis un tēlnieks (1834–1917), viens no impresionisma aizsācējiem. **21.** Šveiciešu psihologs un filozofs (1896–1980). **22.** Telpas vai telpiska veidojuma vertikālais norobežojums. **23.** Knuta Hamsuna romāns. **24.** Latīņu alfabēta trešais burts no beigām. **28.** Mūzikas stils. **29.** Trīs zilbju pēda, kas sastāv no vienas uzsvērtas un divām neuzsvērtām zilbēm. **30.** Sekundārs gleznas kompozīcijas elements. **32.** Gleznošana ar ūdeni izšķīdinātām krāsām uz apmetuma. **33.** Apstrādāt attēlu, tajā pielabojot vai izceļot kādus elementus. **34.** Savalgot. **35.** Prezidents, kurš nesen atzīmēja savas ievēlēšanas pirmo gadadienu. **36.** Atmiņas satura pārrakstīšana citā datu vidē, lai nodrošinātos pret informācijas zudumiem iespējamu bojājumu gadījumā. **37.** Vairākdzīgs ciklisks skaņdarbs klavierēm.

„AKKA/LAA Ziņu”
45. numura
krustvārdu
mīklas
atminējums

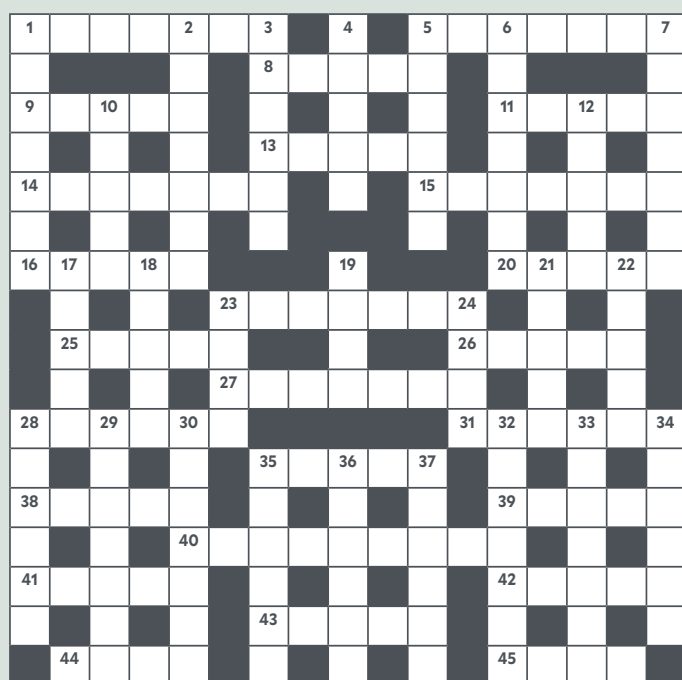
Horizontāli

1. Cilnis.
4. Ligatūra.
9. Patrons.
10. Kuindži.
11. Emburgas.
13. Kallisto.
16. Avangards.
17. Tiso.
18. Erudīti.
20. Stop.
24. Akvatinta.
25. Apgarots.
27. Saturīgi.
30. Tercīna.
31. Aktrise.
32. Bosanova.
33. Izniķt.

Vertikāli

2. Naturāls.
3. Slota.
4. Lūse.
5. Trilleri.
6. Rūdis.
7. Superintendants.
8. Eiroskepticisms.
12. Blūzs.
14. Apgūt.
15. Bandana.
19. Rotāt.
21. Tangī.
22. Uvertūra.
23. Citudien.
26. Garbo.
28. Astri.
29. Raja.

Pareizā atbilde:
burtu „Ī” un „L” skaits
atminētajā mīklā –
4 un 8.

Jura Sosnovska krustvārdu mīkla

Atrisinātajā krustvārdu mīklā saskaitiet „D” burtus un ar norādi „Krustvārdu mīkla” skaitli kopā ar vārdu, uzvārdu un tālruna numuru līdz 2018. gada 28. februārim atsūtiet uz info@akka-laa.lv vai aizpildītu kuponu – uz AKKA/LAA, A. Čaka 97, Rīga, LV-1011.

Vēstules, kurās būs norādīts pareizs „D” burtu skaits, piedalīsies izlozē, un trīs no sūtītājiem saņems balvu – vērtīgu grāmatu.

Atbildes kupons

„D” burtu skaits:

Vārds:

Uzvārds:

Tālrunis:

AKKA/LAA Ziņas

- ISSN 1407-4672 • Izdevējs: Autortiesību un komunikācijas konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība •
- A. Čaka 97, Rīga, LV-1011, Latvija • tālr.: +371 67506131 • fakss: +371 67315620 • e-pasts: info@akka-laa.lv •
- www.akka-laa.lv •
- Par izdevumu atbild lewa Kolmane • Dizains: Grafus •